

Sommarmåne

Tonårskärlek på film kan vara det första barnsliga svärmeriet för en – ofta äldre – idealiserad partner. Det kan också vara den första ömsesidiga förälskelsen och det ljuvliga eller smärtsamma mötet med sexualiteten I *Sommarmåne* förälskar sig två systrar i samma pojke, men på olika sätt.

**Åldersrekommendation:
mellanstadiet & åk 7**

En filmhandledning av
Annika Thor

Filmens handling

Sommarmåne utspelar sig i slutet av 1950-talet i Louisiana i den amerikanska Södern. Där bor systrarna Danielle och Maureen tillsammans med sina föräldrar på familjens gård.

Danielle, av sina närmaste oftast kallad Dani, är en 14-årig pojkflicka i shorts som tapetserar väggarna i flickrummet med bilder på Elvis och beundrar sin tre år äldre syster. Trots att de är olika står de båda systrarna varandra mycket nära.

En dag träffar Dani en några år äldre pojke när hon badar i dammen på den sedan många år övergivna granngården. Det visar sig att Marie, en gammal vän och granne till Danis föräldrar, bestämt sig för att flytta tillbaka till sitt barndomshem sedan hennes man omkommit i en olycka. Med sig har hon sina söner, 17-åriga Court och ett par tvillingar i tioårsåldern.

Dani blir nästan omedelbart förälskad i Court. Court, som känner sig ensam i den nya miljön, umgås gärna med Dani. Från början ser han henne som en barnunge, men när Dani på sitt oskuldsfulla sätt börjar spela ut sin kvinnlighet blir Court både attraherad och skrämmd. Dessutom bär han den tunga bördan av att vara i sin döde fars ställe och

Dani och Maureen, två systrar som möter kärleken på olika sätt i "Sommarmåne".

tillsammans med mamman försöka få jordbruket i stånd.

Men när Court så småningom träffar Maureen är det hans tur att bli handlost förälskad. Maureen kämpar emot sina känslor för lilla-systemens "pojkvän", men kan inte stå emot. Hon och Court älskar med varandra i skuggan av träden intill fältet som Court plöjer. Innan Maureen hinner berätta för Dani vad som hänt har katastrofen redan inträffat. I lyckorusets övermod har Court gjort en oförsiktig manöver med traktorn, fallit av och massakrerats av plogen.

Båda systrarna drabbas av en dubbel sorg. Dani sörjer Courts död, men också hans och Maureens svek. Maureen sörjer Court, men tvingas dölja sina känslor av hänsyn till Dani och sitt eget dåliga samvete. Till slut inser Dani att sorgen inte blir mindre av att blandas med bitterhet. I slutet av filmen har systrarna försonats med varandra och med det som hänt och kan gå vidare i livet.

Tonårsförälskelse och kärlekspassion

Court är den förste pojken i Danis liv. Innan hon träffar honom har hon bara älskat Elvis, en idol på mytiskt avstånd från Danis vardag. Nu ställs

Dani inför utmaningen att skapa en relation i verkliga livet. Det handlar inte längre bara om vad hon själv känner, utan lika mycket om vad Court känner för henne.

Dani tror att det viktigaste är att lära sig kyssas på rätt sätt. Med sin brist på erfarenhet förstår hon inte Courts ambivalens. Efter den första kyssen betraktar hon dem som ett par, och ställer krav på Court som han inte kan eller vill leva upp till. I stället upplever han henne som barnslig och efterhängsen.

Maureen är 17 år och har redan en viss erfarenhet av det motsatta könet. Hon är söt och populär, och inte ens hennes stränga pappa kan hindra hennes "date" från att försöka förföra henne på väg hem från lördagsdansen. Men Maureen låter sig inte förföras. Hon väntar på den riktiga, passionerade kärleken, som ska föra henne med sig som en oemotståndlig väg.

Den kärleken drabbar Maureen när hon träffar Court. Först undertrycker hon den, men när hon förstår att Court aldrig varit förälskad i Dani ger hon efter. Trots sin strikta uppfostran är hon tillräckligt säker på sina känslor för att älska med Court. Deras kärlekssaga blir kort men intensiv - en livsavgörande passion som lämnar Maureen i djupaste

förtvivlan.

Den ömsesidiga kärlekens krav på lyhördhet är något som Dani ännu inte är mogen för. Hon är innesluten i sin egen känsla och försöker på barnets vis få omvärlden att anpassa sig till hennes önsknings. Därför är det också svårt för Dani att förstå att Maureen lider lika mycket som hon själv efter Courts död. Den insikten blir ett avgörande steg ut ur barndomen för Dani, kanske viktigare än själva förälskelsen.

★ *Försök beskriva Danis känslor för Court. När blir hon förälskad i honom? Hur påverkar det henne? Varför plockar hon ner Elvisbilderna från väggen? Hur tolkar och misstolkar Dani Courts uppträdande mot henne? Gör hon något "fel"? Eller är ålderskillnaden mellan dem i sig ett för stort hinder för en ömsesidig förälskelse?*

Vad känner Court för Dani? Varför vill han till en början inte kyssa henne? Varför gör han det sedan ändå? Vad menar han när han ber Dani "låta bli att älska mig just nu"?

Hur skiljer sig Maureens känslor för Court från dem som Dani har? Hur har filmen förberett oss på att Maureen kan känna på det sättet?

Är filmer som Sommarmåne - filmer som skildrar romantisk kärlek - "tjejfilmer"? Hur känns det att som kille se en film där en flicka är huvudpersonen? Och tvärtom?

Systrar

Filmen börjar och slutar på samma sätt: med att Dani och Maureen är ensamma på husets veranda sent på kvällen. De pratar förtroligt med varandra om saker som är betydelsefulla för dem, och det finns en fysisk intimitet mellan dem. Mellan början och slutet finns ytterligare två scener på verandan - en där Dani ber Maureen att lära henne kyssas, och en där Dani efter Courts död avvisar ett försoningsförsök från Maureen.

Relationen mellan de båda systererna är ett lika betydelsefullt tema i *Sommarmåne* som kärleksmotivet. Dani och Maureen står varandra nära. De delar sina tankar, förhoppningar och drömmar och ger varandra stöd och uppmuntran. Maureen är en talmodig storasyster, även om hon ibland irriteras av Danis

Dani & Court, en sommarförälskelse med förhinder.

ansvarslöshet. Dani ser upp till sin vackra syster och vill gärna bli som hon.

När Dani blir kär i Court anförtror hon sig åt Maureen, och Maureen ger henne råd. Men när också Maureen förälskar sig i Court uppstår en spricka mellan systererna. Maureen håller sin kärlek hemlig för Dani och för föräldrarna - inte länge, men länge nog för att Dani ska hinna se henne komma hem från ett möte med Court och förstå vad som hänt. Och innan systererna hinna tala med varandra är Court död.

★ *Första gången Maureen och Court träffas har Dani bjudit hem Court och klätt sig fin för hans skull. Maureen kommer hem från affären och bjuder Court på middag. Vad händer mellan de tre? Vad känner Dani?*

Hur förstår Dani att Maureen har varit tillsammans med Court? Vilken bild använder regissören för att visa det?

Hur reagerar Dani efter Courts död? Vad känner hon, och vad känner Maureen? Vad menar pappan när han under fisketuren säger till Dani att de "ska vara systrar länge"? Vad är det som får Dani att förlåta Maureen?

Diskutera de fyra scenerna på verandan. Hur använder regissören och manusförfattaren den till det yttre likadana situationen för att visa vad som händer mellan Dani och Maureen under berättelsens gång?

Dani är filmens huvudperson och händelserna ses huvudsakligen (men inte enbart) ur hennes perspektiv. Skulle filmen ha blivit annorlunda om vi i stället fått berättelsen återgiven ur Maureens synvinkel? På vilket sätt?

Barn och vuxna

Dani och Maureen lever i en traditionell kärnfamilj, där de vuxna sätter gränser och fastställer ramarna för barnens liv. Varken Dani eller Maureen ifrågasätter på allvar detta, även om Dani ibland tar sig vissa friheter eller knotar över vad de vuxna bestämt.

Samtidigt kan båda föräldrarna visa förståelse för barnen och stödja dem i olika situationer. Det är

också pappan som i slutet av filmen får Dani på andra tankar gentemot Maureen.

★ *Diskutera Danis och Maureens relation till sina föräldrar. Hur skiljer den sig från vad som är vanligt i Sverige idag? Finns det något som är bra i filmens familjemönster? Något som är dåligt?*

Danis första allvarliga olydnad, när hon smyger ut på kvällen för att bada med Court, leder till att hennes mamma råkar ut för en olycka. Pappan straffar henne genom att slå henne med sin livrem. Hur reagerar Dani på det? Är det trovärdigt? Borde pappan ha bett Dani om förlåtelse i stället?

PRODUKTIONSUPPGIFTER:

USA 1991. *The Man in the Moon*

Manus: Jenny Wingfield

Regi: Robert Mulligan

Foto: Freddie Francis

Klippning: Trudy Ship

Musik: James Newton Howard

I ROLLERNA:

Dani - Reese Witherspoon

Maureen - Emily Warfield

Court Foster - Jason London

Matthew Trant - Sam Waterston

Abigail Trant - Tess Harper

TEKNISKA UPPGIFTER:

Speltid: 100 min

Format: Vidfilm

Ljudsystem: Dolby Stereo

Censur: Från 11 år

Svensk premiär: 13.12.1991

DISTRIBUTION:

Svenska Filminstitutet, Box 27 126,
102 52 Stockholm Tel 08-665 11
00, fax 08-661 18 20